

www.EtTab.ir

سروشنامه	هادی حجت ۱۳۴۷-	موضوع	احادیث اهل سنت -- کتابشناسی
عنوان و نام پدید آور	کتابشناخت حدیث: بازنشاسی مهمترین منابع حدیثی شیعه و اهل سنت / هادی حجت. مهدی غلامعلی: [برای] وزارت علوم تحقیقات و فناوری دانشگاه قرآن و حدیث مرکز آموزش الکترونیکی.	موضوع	احادیث اهل سنت -- مأخذ
مشخصات نشر	قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث. سازمان چاپ و نشر. ۱۳۹۶	موضوع	Hadith (Sunnites) -- Texts -- Sources
مشخصات ظاهری	۲۸۵ ص.	موضوع	محدثان شیعه
فروست	درس نوشتار: ۲۶.	موضوع	Hadith (Shiites) -- Authorities
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۹۷۶-۱	موضوع	محدثان اهل سنت
وضعیت فهرست نویسی	فیبا	موضوع	Hadith (Sunnites) -- Authorities
یادداشت	بالای عنوان: متون آموزشی مرکز آموزش الکترونیکی.	شناسه افزوده	غلامعلی . مهدی . ۱۳۵۳ -
عنوان دیگر	بازنشاسی مهمترین منابع حدیثی شیعه و اهل سنت.	شناسه افزوده	دانشگاه قرآن و حدیث. مرکز آموزش الکترونیکی
موضوع	احادیث شیعه -- مأخذ	شناسه افزوده	موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث. سازمان چاپ و نشر
موضوع	Hadith (Shiites) -- Texts -- Sources	رده بندی کنگره	۲۱۳۹۶ ک ۳ ح ۱ / ۱۰۶ BP
موضوع	احادیث شیعه -- کتابشناسی	رده بندی دیویی	۲۹۷ / ۲۹
موضوع	Hadith (Shiites) -- Texts -- Bibliography	شماره کتابشناسی ملی	۴۹۲۶۹۵

کتابشناخت حدیث

هادی حجت (عضوهیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث) - مهدی غلامعلی (عضوهیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث)

ارزیابان: مجید معارف- عبدالهادی مسعودی	صفحه‌آرا: سبحان یوسف بروجردی	طراح جلد: حسن فرزتانگان
--	------------------------------	-------------------------

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث • چاپ: چهارم/۱۳۹۹ • چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۵۰۰ • قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان • شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۹۷۶-۱

محل پخش

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۲۳

فاکس: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۷۱ / ص. پ ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۴۵

شهری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام صحن کاشانی تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲

<http://darolhadith.ir>

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۹۷۶-۱

درس
نوشتار
۲۶

مستون آموزشی مرکز آموزش لکترونیک

کتابشناخت حدیث

بازشناسی مهمترین منابع حدیثی
شیعه و اهل سنت

هادی حجت - مهدی غلامعلی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه قرآن و حدیث
مرکز آموزش لکترونیک

سخن‌منا

«متنا» عنوان مجموعه «متون تدوینی نشر مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه قرآن و حدیث» است. این متون از آغاز تأسیس مرکز - سال ۱۳۸۳ - تاکنون به عنوان منابع درسی دانشجویان در مقاطع کارشناسی و ارشد همواره تدریس شده است. بخشی از متون آموزشی مرکز، توسط ناشران دانشگاهی، مانند سمت، منتشر شده است، از سال ۱۳۹۵ مرکز تصمیم گرفته تا همه منابع درسی را به دو صورت ذیل آماده و منتشر نماید:

درس نوشتار

این اصطلاح به متونی اطلاق می‌شود که استاد افزون بر تدریس، مطالب دروس را قلمی نیز کرده است.

درس گفتار

این عنوان به بخشی از جزوات آموزشی مرکز اطلاق می‌شود که به جهت فقدان متن مکتوب یا منبع مقبول در آن ماده درسی، همان گفتار استاد در تولید بسته‌های درسی چندرسانه‌ای، پیاده و پس از بازنویسی و تغییرات ویرایشی، برای تسهیل در مطالعات و آزمون، به صورت موقت منتشر می‌شود. امید است صاحبان این آثار فرصت یابند تا این درس گفتارها را به کتاب‌های منقح تبدیل نمایند.

شایان ذکر است که با توجه به فقر منابع در موضوعات کتاب‌ها و یا نگاه‌های نو صاحبان آثار، بسیاری از این جزوات در مراکز معتبر دانشگاهی و حوزوی در حال تدریس است.

از خوانندگان گرامی به جهت برخی کاستی‌های احتمالی در ویرایش و یا استنادها، که از ناحیه مرکز - و نه صاحبان آثار - رخ داده، صمیمانه عذرخواهیم.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	بخش اول: منابع حدیث شیعه
۱۱	فصل اول: جوامع حدیثی اولیه و جوامع حدیثی متقدم شیعه
۱۲	درس اول: جوامع اولیه
۳۰	درس دوم: کافی و شیخ کلینی
۴۷	درس سوم: کتاب من لا یحضره الفقیه و شیخ صدوق
۶۳	درس چهارم: تهذیبین و شیخ طوسی
۷۹	فصل دوم: جوامع حدیثی متاخر شیعه
۸۰	درس پنجم: جوامع حدیثی متأخر؛ وافی و فیض کاشانی
۹۴	درس ششم: وسائل الشیعه و شیخ حرّ عاملی؛ مستدرک الوسائل و محدث نوری
۱۰۷	درس هفتم: بحار الأنوار و علامه مجلسی؛ جوامع حدیثی معاصر؛ میزان الحکمة
۱۳۱	فصل سوم: تک نگاریها
۱۳۲	درس هشتم: تک نگاریها؛ کمال الدین؛ إرشاد؛ خصال
۱۵۳	درس نهم: مصباح المتهدج، کامل الزیارات
۱۶۹	بخش دوم: منابع حدیث اهل سنت
۱۷۳	فصل اول: تدوین های ابتدایی
۱۷۴	درس دهم: جزء نویسی؛ مصنف نگاری، مسند نویسی؛ مسند احمد بن حنبل

- ۱۸۸ درس یازدهم موطأت و معاجم؛ موطأ مالک بن انس؛ معاجم طبرانی
- ۱۹۹ **فصل دوم جوامع حدیثی اهل سنت**
- ۲۰۰ درس دوازدهم صحیح نگاری؛ صحیح بخاری؛ صحیح مسلم
- ۲۱۴ درس سیزدهم سنن نویسی؛ سنن ابی داود سجستانی
- ۲۲۷ **فصل سوم پردازش‌های تکمیلی**
- ۲۲۸ درس چهاردهم مُستدرک نویسی؛ المُستدرک علی الصحیحین؛ مُستخرج نویسی
- ۲۴۳ درس پانزدهم اطراف‌نگاری؛ موسوعة أطراف الحدیث النبوی؛ زوائد نویسی؛ مجمع الزوائد
- ۲۵۸ درس شانزدهم کتاب‌های فراگیر؛ جامع الأصول من أحادیث الرسول؛ جوامع سیوطی
- ۲۷۳ **فهرست منابع و مآخذ**

WWW.Ketab.ir

مقدمه

حدیث به عنوان مهمترین آموزه اسلامی پس از قرآن، از همان عصر نبوی تا به امروز مورد توجه بوده است. حدیث پژوهان شیعه و اهل سنت با گردآوری سخنان معصومان و تالیف گونه‌های مختلف، بسته به نیاز مخاطب، آثار ارزشمند و متفاوتی را آفریده‌اند.

شناخت مهمترین منابع حدیث، و آشنایی با ویژگی‌های هر اثر روایی برای تمام کارشناسان علوم اسلامی ضروری می‌نمایاند. خوشبختانه در دهه‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی کتاب‌های متعددی برای منبع‌شناسی حدیث و علوم حدیث تدوین شده است. بسیاری از این آثار تنها به معرفی منابع حدیثی یکی از دو فریقین و یا با نگاهی تخصصی مانند سبک‌شناسی نگاشته شده است.

نویسندگان کتاب حاضر، با نگاهی به کلیه آثار پیشین و شناسایی کاستی‌های پژوهشی و عنایت به سرفصل جدید درس مأخذ‌شناسی حدیث در مقطع کارشناسی رشته علوم قرآن و حدیث اثر بدیعی را با ویژگی‌های زیر آماده ساخته‌اند که در نوع خود کم نظیر است. این ویژگی‌ها عبارتند از جامعیت (منابع روایی شیعه و اهل سنت)، اختصار، غنا و گستردگی محتوا.

گفتنی است بخشی از آنچه در این کتاب گردآمده است، پیشتر در دو کتاب جوامع حدیثی شیعه و سبک‌شناخت کتاب‌های حدیثی به قلم همین نویسندگان با تفصیل بیشتر توسط انتشارات سمت و دانشکده علوم حدیث منتشر شده است. بنابراین اساتید محترم و دانشجویان گرامی برای دستیابی به اطلاعات بیشتر می‌توانند به دو اثر یاد شده مراجعه فرمایند.

با توجه به نیازهای مخاطب و تغییراتی که در سرفصل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رخ داده است، بخشهای جدیدی متناسب با سرفصل جدید، نگاشته شده است و مطالب پیشین در دو کتاب یاد شده نیز با تلخیص و یا تغییرات قابل توجه ارائه شده است. هفت درس نخست به قلم آقای دکتر هادی حجت و مابقی نگاشته آقای حجة الاسلام دکتر مهدی غلامعلی از اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث است. در پایان شایسته است از نویسندگان ارجمند این کتاب، مدیران پیشین و کنونی مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه قرآن و حدیث تشکر کنیم که این مجموعه با تأکید آنان تولید و با درخواست و پیگیری آنان به صورت یک اثر مستقل منتشر شد.

مدیریت تولید محتوا

مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه قرآن و حدیث

شهریور ۹۶